

Het onderwerp in de schijnwerpers

- Ik kan het onderwerp in de zin aanduiden.
- Ik kan het zinsdeel aanduiden dat zegt wat het onderwerp doet of wat er mee gebeurt.
- Ik kan het zinsdeel aanduiden dat zegt wat of hoe het onderwerp is of wordt.

1 Markeer:

 het onderwerp.

- 1 Zoals altijd begint **Snoot** met een **woordenvloed**.
- 2 Geen vijf seconden later fladdert **hij** door de lucht.
- 3 **Het beest** zit al zo lang opgesloten.
- 4 Met uitgestoken poten grijpt **hij** de envelop met geld.
- 5 **De deur** staat open.
- 6 Op handen en knieën kruipt **ze** over de roofing.
- 7 **Jolien** kijkt hem in zijn ogen.
- 8 **Hij** wordt emotioneel.
- 9 **De inbreker** schrikt van een geluid op het dak.
- 10 **Ze** moeten voortmaken om aan de politie te ontsnappen.

de woordenvloed
gepraat zonder einde

2 Lees de taalweter.

i

Welk zinsdeel zegt wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt?

b

Welke werkwoorden herken je in de zin?

Zeggen ze wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt?

In een zin kan één werkwoord staan (de persoonsvorm).

Bv. De meester **geeft** ons vandaag geen huiswerk.

Soms staan in een zin ook twee of meer werkwoorden.

Bv. De meester **heeft** ons vandaag geen huiswerk **gegeven**.

Duid dit werkwoord of deze werkwoorden altijd aan met een groene markering.

Onderstreep de persoonsvorm.

3 a Markeer:

het onderwerp.

het zinsdeel dat zegt wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt.

b Onderstreep de persoonsvorm.

- 1 Hebben je grootouders geen verrekijker?
- 2 Jolien stapt naar een van de vier deuren.
- 4 Nand heeft de geweren goed bekeken.
- 5 De ladder hangt aan het appartementsgebouw.
- 6 Snel heeft Snoot de omslag van de tafel genomen.
- 7 Hij kon onmogelijk harder schrikken.
- 8 Nand betreedt voorzichtig de kamer.

W

betreden
binnengaan

4 Lees de taalweter.

1

Welk zinsdeel zegt wat of hoe het onderwerp is of wordt?

b

Welk werkwoord (*zijn* of *worden*) + welk ander woord (of woorden) zeggen wat of hoe het onderwerp is of wordt?

Bv. Ik ben ziek.

Ik word morgen kampioen.

Duid dit werkwoord + het andere woord (of woorden) altijd aan met een roze markering. Onderstreep de persoonsvorm.

5 a **Markeer:**

i

 het onderwerp.

 het zinsdeel dat zegt wat of hoe het onderwerp is of wordt.

b **Onderstreep de persoonsvorm.**

- 1 Opa is een enthousiast verzamelaar.
- 2 Op de brandladder is Jolien erg bang.
- 3 Het gekrijs op de achtergrond wordt luider en luider.
- 4 Op het dak zijn de inbrekers te traag.
- 5 Is Snoot verliefd?
- 6 Oog in oog met de inbrekers wordt Nand bleek.

6 **Schrijf de nummers van de zinnen in de juiste kolom.**

- 1 Hij ziet de **gigantische** witte ballon opzwellen.
- 2 De jongen was erg bang.
- 3 De sirene voorspelt niet veel goeds.
- 4 Ze wijst naar het raam aan de overkant.
- 5 De dief aarzelt nog heel even.
- 6 Gaat Snoot Nand kussen?
- 7 De jongen is ongeïnteresseerd.
- 8 De dief werd lijkbleek.

W

gigantisch
enorm groot

Zinnen die zeggen wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt.

Zinnen die zeggen wat of hoe het onderwerp is of wordt.

1 - 3 - 4 - 5 - 6

2 - 7 - 8

7

a **Markeer:**

het onderwerp.

het zinsdeel dat zegt wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt.

het zinsdeel dat zegt wat of hoe het onderwerp is of wordt.

b **Onderstreep de persoonsvorm.**c **Vul het zinnenschema in.**

1

Onderwerp/rest van de zin	
Snoot viel vorige week uit het keukenraam.	
Werkwoord(en) + bij zijn of worden: ander(e) woord(en)	Andere zinsdelen
<u>viel</u>	<u>vorige week uit het keukenraam</u>
_____	_____

2

Onderwerp/rest van de zin	
Opa verzamelde lange tijd geweren.	
Werkwoord(en) + bij zijn of worden: ander(e) woord(en)	Andere zinsdelen
<u>verzamelde</u>	<u>lange tijd geweren</u>
_____	_____

3

Onderwerp/rest van de zin	
Jolien werd de verzorgster van de papegaai.	
Werkwoord(en) + bij zijn of worden: ander(e) woord(en)	Andere zinsdelen
<u>werd de verzorgster van de</u> <u>papegaai</u>	_____
_____	_____

4

Onderwerp/rest van de zin	
Nand en Jolien werden langzaam maar zeker verliefd.	
Werkwoord(en) + bij zijn of worden: ander(e) woord(en)	Andere zinsdelen
<u>werden verliefd</u>	<u>langzaam maar zeker</u>
_____	_____

5	Onderwerp/rest van de zin	
	Oma is voor altijd de liefste oma ter wereld.	
	Werkwoord(en) + bij zijn of worden: ander(e) woord(en)	Andere zinsdelen
	<u>is de liefste oma ter wereld</u>	<u>voor altijd</u>
	_____	_____

8 a Maak een zin met het gegeven werkwoord.

b Markeer:

- het onderwerp.
- het zinsdeel dat zegt wat het onderwerp doet of wat ermee gebeurt.
- het zinsdeel dat zegt wat of hoe het onderwerp is of wordt.

- 1 vallen _____
- 2 worden _____
- 3 durven _____

9 Speel *Wie is het?*

STAP 1: Zet een kruisje voor een van de tien zinnen.

- Snoot en Jolien sloten zichzelf een jaar geleden op in de kelder.
- Volgende week gaan Nand en Jolien met de klas op uitstap.
- Oma en opa zijn al 40 jaar verliefd op elkaar.
- De mama van Jolien werd vorige maand 36 jaar.
- Hij neemt een aanloop om over de dakrand te springen.
- Snoot is een mooie, sterke papegaai.
- Jolien laat Nand schrikken met het geweer.
- Snoot maakt smakgeluiden in huis.
- Jolien zorgt voor Snoot tijdens de afwezigheid van oma en opa.

STAP 2: Stel ja-nee vragen aan je tegenspeler om te weten te komen welke zin hij koos.

Tip: deze vragen kunnen je helpen:

- Is het onderwerp een woordgroep?
- Staat de zin in de verleden tijd?
- Is er een zinsdeel dat zegt wat of hoe het onderwerp is of wordt?
- Staat in de zin wanneer het gebeurt of gebeurde?

STAP 3: Wie als eerste de zin van de tegenspeler raadt, wint.